בעזהי"ת

# על התורה ועל העבודה

## פרשת מטות מסעי

תשע"ט - גליון תשס"ה

**איש כי ידור נדר** (ל', ג'). עיין בשערי אורה (שער השלישי) שפירוש 'נדר' נו"ן דר. הכלל, הנו"ן מורה על אמונת ישראל שהקב"ה ברוב רחמיו משגיח בכל עת ובכל רגע על כל העולמות, ולא נעדר חס ושלום השגחתו אפילו רגע אחד מכל העולמות. וזה שנמצא אות נו"ן הפוכה בתורה (לעיל י', ל"ה - ל"ו), שמורה על הסתכלות והשגחת [הבורא ברוך הוא] על העולמות (הבורא ברוך הוא). וכן תמצא אות הנו"ן הפוכה בפסוק 'ויען ה' את איוב מן הסערה' (איוב ל"ח, א'), ששם מבואר שאמר הקדוש ברוך הוא לאיוב איך לא נעדר השגחתו מכל הברואים. וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (שבועות כ"ה, א') נדר חל על דבר מצוה, רצה לומר כיון שרואה השגחת הבורא על העולמות, אז משער בנפשו איך ומה להתנהג עצמו לאסור אפילו דבר המותר לכל. ודו"ק: ספר קדושת לוי

**לאסור איסר על נפשו** (ל', ג'). נראה פירושו, שאסור לידור שום נדר, רק כשיצרו מתגבר לעבור עבירה אזי מותר לידור ולישבע, כמו שעשה בועז ליצרו שנשבע חי ה' (רות ג', י"ג; רו"ר ו', ד'), וזהו פירוש 'לאסור איסר', דהיינו שנדר הוא 'איסר על נפשו', והוא נשבע לבטל יצרו: ספר קדושת לוי

**לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה** (ל' ג') שמעתי בשם הרה"צ ר' ברוכל ממעזיבוז ז"ל מי ששומר את פיו שלא לחלל את דיבורו, היינו שנזהר מלדבר דברי הרשות וחולין, רק מדבר דברי קדושה, אזי הוא זוכה למדריגה של כל היוצא מפיו יעשה, היינו שהשי"ת מקיים את דברו וברכתו מתקיימת: ספר בוצינא דנהורא

### סיפורי צדיקים

**בשם הה"ק מוואַרקי** שאמר בברהמ"ז אל תצריכני לידי מתנת בו"ד כי אם לידך אהי' נצרך תמיד ולא תתן לי השפעה רבה כ"כ עד שלא אצטרך עוד לידך עכ"ל: ספר שיח שרפי קודש

**שאלו לרבינו זצ"ל** מהיכן ידע להשיא עצות לחסידים בעניני מסחר מילי דעלמא כיון שהוא פרוש מעולם הזה, והשיב מי שהוא מחוץ לעולם הזה יכול להביט בתוך עוה"ז. כי הבטה הוא מי שהוא מחוץ לדבר יכול להביט בתוך הדבר, אבל מי שהוא בתוך הדבר אינו יכול לראות אותו הדבר: ספר אמת ואמונה - קאצק

**אברך אחד** התנהג בחסידות ועסק בתורה. ואח"כ כשהיה מטופל בבנים ועסק במסחר שוב לא היה לו פנאי כל כך לעסוק בתורה ובחסידות והתנצל על כך לפני רבינו. ואמר לו רבינו רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות והלא אם היה נותן לנו מעט היינו יכולים לקיימו יותר. וכשהרבה לתת הרי קשה לקיים אותן מחמת טרדות המסחר. אך השם יתברך המשיך את התורה לכל הדברים היינו בעת בנין בית יש מצוות מעקה ומזוזה וסוכה, ובזרעים וכדומה ולכן יש לך מצוות במסחר גם כן מדות ומשקלות גזל, אונאה איסור הסתכלות בנשים, וזהו הפירוש יגדיל תורה ויאדיר: ספר אמת ואמונה - קאצק

**רבינו אמר** לחסיד אחד בעת שאומר בורא ניב שפתיים בכוונה בחמימות גם אלם יוכל לדבר. אחרי פטירת רבינו זצ"ל זמן רב, שבת החסיד הנ"ל בכפר והיה מקום נדח ולא היה לו שום ספר ללמוד ובמוצאי שבת קודש אמר ויתן לך בלב נשבר והיה באותו בית ילד אלם וכאשר אמר בורא ניב שפתים התחיל הילד לדבר: ספר אמת ואמונה - קאצק

**לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.** כי כחן של ישראל רק בפיהם כי כתיב ויפח באפיו נשמת (רוח) חיים. ולכן בכח האדם ע"י דברי תורה שמוציא מפיו להטות עצמו אליו ית'. ולכן מצוה לקרות שמע בכל יום ב"פ וכן שאר ברכות ותפלות שתקנו חז"ל. אך התנאי לזה כשאין אדם משנה בדיבורו כמ"ש לא יחל לא יעשה דבריו חולין מכלל שדבריו הם קודש בעצם ע"י קדושת השי"ת שנתן בכל איש ישראל וכפי מה שהאדם שומר פיו כן זוכה שכל היוצא מפיו יעשה שיועיל לו הקבלה והתפלה בפיו שיהי' כן: שפת אמת תרל"ד

**או יאמר ככל היוצא כו'** (ל', ג'). על דרך שאנו אומרים ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, דהיינו שיפתח את שפתינו. ופי יגיד, לשון המשכה. תהלתך, רצה לומר הדיבורים היוצאים מפי יהיו נמשכים עד עולם עליון הנקרא תהלה. ונמצא דברי קדושה שהצדיק מדבר הם דבוקים בפיו ונמשכים ועולים עד עולם עליון ואינם נפסקים לצאת מפיו ממש רק דבוקים גם בפיו הקדוש: ולא כן דברי הגשמים הנפסקים מהדיבור: והצדיק צריך לראות שגם דברי הגשמיות שלו יהיה גם כן בקדושה וטהרה גדולה למען יעשה בהם גם כן עשיות קדושה* וזהו ככל היוצא מפיו, פירוש אפילו דברי גשמי יעשה בהן תיקון: ספר נועם אלימלך

**במדרש ומקנה רב כו'** ג' מתנות כו' בזמן שבאין בכח התורה והם מתנת שמים כו' חוטפין לעצמם כו'. אף כי הכל מהשי"ת. מ"מ לפי הידיעה שיודע האדם היטב שכל אשר לו מהשי"ת. כמו כן נתגלה אצלו הפנימיות חיות מהשי"ת. וכן להיפוך שחוטף לעצמו שחושב כחו

# על התורה ועל העבודה

ועוצם ידי כו' עי"ז נסתר באמת כח השי"ת שצפון בכל דבר: שפת אמת - שנת תרל"א

**בענין בני גד וב"ר** כתבתי במקום אחר בשם הרב מפרשיסחא ז"ל פי' מקנה רב שהי' להם קנין דביקות במרע"ה ע"ש. וי"ל עוד כי רצו בזה כדי שיהי' להם החלוקה עפ"י מרע"ה בעצמו. ולזה הטעם רצה מרע"ה ליכנוס לארץ ישראל שאם הי' הוא המחלק להם לא הי' נשאר מהכנענים והי' חירות עולם. לכן מסר להם הגבולים שהיא התחלת קניית הארץ כי הגבולים הם הקצוות מקום דביקות בהשורש כמ"ש במ"א ובכח זה ניתן להם כל הארץ. ובני גד וראובן רצו שיהי' משה רבינו ע"ה המחלק להם חלקם כנ"ל: שפת אמת - שנת תר"מ

## פרשת מסעי

**ויכתוב משה כו' מוצאיהם למסעיהם כו'** כי אלו המסעות היו בפרטות ענין המ"ט שערי טומאה שיצאו מהם בכלל ביציאת מצרים ואח"כ תקנו בהמסעות בפרט. ועם ז' מסעות שחזרו הם מ"ט. וזה מעלה גדולה למרע"ה שחזר לבנ"י כל תהלוכות הנהגתו מיציאת מצרים עד ביאתם לארץ. וכן צריך להיות לכל איש ישראל שנקרא מהלך וצריך לזכור בסוף כל מדריגותיו את כל אשר עבר עליו מהתחלת מהלכו. וכן מצינו ביעקב אע"ה במקלי עברתי את הירדן הזה וכל אשר עבר עליו באותן כ' שנה לא שכח מדריגה ראשונה ועי"ז בא להכנעה אמיתית: שפת אמת תרל"ה

**וסימן ה' בם סיני בקודש.** מדכתב וסימן וכו' משמע דטעמא אחרינא אית ליה והאי לסימנא בעלמא נקטיה. וי"ל דסבירא ליה מ"ב נגד מ"ב מסעות הנכתבות בפרשת ואלה מסעי שלא היו אלא מ"ב וכדפירש רש"י שם (במדבר ל"ג א'), וקשה על מ"ש בשם מהר"ם מ"ח מסעות. וצ"ל דמונה גם כן המסעות שחזרו לאחוריהן אחר מיתת אהרן, ואף על גב שחזרו לאחוריהן ז' מסעות וא"כ יהיו מ"ט, צריך לומר דהארבעים ושתים מסעות דכתב רש"י אינן אלא מ"א וכן הוא האמת אם תמנה אותן לא תמצא אלא מ"א, ומה שכתב רש"י מ"ב היינו דחשיב מקומות של מסעות שבמ"א מסעות הם מ"ב מקומות ומקומות המסעות נקראין מסעות כדפירש רש"י בהדיא בסוף פרשת פקודי (מ' ל"ח) וא"כ שפיר תמצא שיהיו מ"ח. וה"ר יהודה ברצלוני חשב מקומות של המסעות. וגם באותן מסעות שחזרו לאחוריהן צ"ל בלא זה האי שינויא כדי שלא תקשה פירוש רש"י אהדדי שהרי בפרשת פנחס (כ"ו י"ג) כתב רש"י אמ"ש אבל משפחת אהוד בטלה וכו' עד חזרו לאחוריהן ח' מסעות וכן פירש בפרשת עקב (י' ו') על מ"ש ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה וכו' ע"ש ובפרשת חוקת (כ"א ד') אמ"ש שם ויסעו מהר ההר דרך ים סוף וכו' פירש רש"י שחזרו לאחוריהן ז' מסעות וצריך לומר גם כן שם דחדא קאי אחניה וק"ל: פרישה, יורה דעה סימן ער"ה ס"ק י"ד

**וזהו ויסעו ממרה ויבואו אלימ"ה,** דאותיות אלימה הם אותיות אלקים, רק הצירוף הוא כך אלי מה, נקרא דבר שהחסד שבו אינו מושג. וזהו אל"י, הוא החסד, ומ"ה לשון שאינו מושג. ואל"י לשון אל י', החסד הנמשך מהחכמה היה. וזהו פירוש (תהלים ס', י"ג) הבה לנו עזרת מצר, שתהא העזרה באה מכח הצרה: (א"ת; א"צ י'; ל"א י"ב) ספר תורת המגיד

שבת חזק האחרון של שנת תשע"ט

**מ"ב מסעות – בין המצרים**

**והנה אדומ"ו הגאון מוהד"ב זלה"ה** אמר כי כל המסעות שנסעו ישראל העיקר היה לתקן כל המקומות ולהגביה הניצוצין קדישין מהם, ולכן נכתבו בתורה שמות המסעות והמקומות אשר תקנום בתקנה. וזה ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', שמשה כתב כל מה שהוציאו ניצוצין קדישין במסעיהם שנסעו, ושנסעו על פי ה' ולא נסעו במקום אחד זולת שהוצרכו לתקן, וזהו ואלה מסעיהם למוצאיהם, ודברי פי חכם חן:

**והנה** פרשה הזאת נקראת תמיד בין המצרים שהם נחשבים כ"א יום כמו שפירש רש"י (איכה א, ג), וכ"א יום וכ"א לילות הם מ"ב כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבור בין המצרים בכמה מסעות לתקן הכל ולעבוד את ה'. הגם שהזמן גרמא להיות עצב ונאנח על חורבן בית ה', עם כל זה יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו ולעבוד ה' בתורה ותפילה בשמחה, בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות. ולהבין זה על פי משל ומליצה, מדרך מלך בשר ודם שיש לו כל מיני טוב ומיני שמחה וגם מנגנים בתוך ומחול וכנור ועוגב, ובודאי כאשר טוב לב המלך והוא שרוי בשמחה אין מן הצורך לו אל המשוררים והמנעימים בקולי קולות כי בלאו הכי יש לו שמחת לב, אכן כאשר לפעמים בא עת עצב ויגון ממקרה אשר הקרהו, אז יקראו הפורטים על נבל לשירם ולזמרם לשמח לבבו ולהצהיל פנים. וכן הנמשל ודוגמא כביכול אל קדושתו יתברך, שבודאי משרתיו ברקיע מנעימים לו ומקלסים שמו, רק בזמן שבית המקדש חרב יש עצב בבתי בראי, אז צריכים מי אשר ה' בלבו להתחזק ולכנוס אל בתי גוואי ולהפשיט עצמו מכל מיני עצבות ולשמח כבוד המלך ולומר לפניו אתה מלכנו מעולם וגם עכשיו ותמלוך לעולם ועד והכל כאין נגדך, ועלו מושיעים בהר ציון ויאתיו כל לעבדך ויתנו לך כתר מלוכה: ספר עבודת ישראל - פרשת מסעי

**חזק חזק ונתחזק**


יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - Mailing address:
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025;
ברשות ובהדרכת גדולי התורה chizuk620@gmail.com
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש, או שיעור באידיש,
וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים
- אחב"י ביותר מד' אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally


לקבל שיעור באידיש {בערך 25 מינוט},
או דברי תורה, גליון "באר היטב" בענגליש, נא להודיענו
לימוד אור החיים הק' בחבורה ליל ששי 8:30 pm

יומא דהילולא קדישא של רבינו יצחק לוריא אשכנזי ב"ר שלמה האר"י הק' ה' אב של"ג זיעוכי"א

לע"נ ר' שמעון בן יחיאל ע"ה מייברג - נלב"ע ז' אב תשנ"ז - תנצב"ה
זכות התוה"ק יעמוד לו ולזרעו עד עולם